

Dajana Lazarević*

Institute for Political Studies, Belgrade

SCIENCE AND JOURNALISM COMBINED IN EXPOSING THE HIDDEN MESSAGES OF FILM

With a selected bibliography of scientific works

A large number of scientific papers have been written in Serbia on the topic of creating and analyzing film art. Nevertheless, by reviewing the professional literature, we came to the conclusion that there are numerous topics that researchers have not covered to date, above all when it comes to politics on film. Film is a very powerful (if not the most powerful) means of implementing soft power. That means there is a real need in modern Serbian science to pay more attention to exactly that topic.

Hollywood films are the ones most often analyzed. It is completely justified considering they are the most translated and watched in the Serbian-speaking world. However, when it comes to film criticism and public alarm regarding the same, the journalistic profession leads the way. Journalists are usually the ones who warn about mutual positive or negative influences in cinematography¹; the influence of films on the life of modern man²; film as an integral part of popular culture³; the influence of films on the mental and physical health of a person⁴; but also

---

* dajanalazarevic93@gmail.com

¹ Утицај чаробњака из Оза на Дејвида Линча // Калеидоскоп. – <https://kaleidoskop-media.com/film/uticaj-carobnjaka-iz-oza-na-dejvida-linca> Accessed on 11/4/2023

² Барби погубна за мушкарце – због поруке филма девојке их остављају // РТС. – Available at: <https://www.rts.rs/magazin/zivot/5249322/film-barbi-emosivne-veze-poguban-uticaj.html> Accessed on 11/4/2023

³ Бар: Утицај филмова из бивше Југославије // РТВ. – Available at: https://rtv.rs/sk/kultura/bar-uticaj-filmova-iz-bivse-jugoslavije_329388.html Accessed on 11/4/2023

⁴ Сазнајте како различити типови филмова делују на вас // Женски магазин. – Available at: <https://www.zenskimagazin.rs/lifestyle/zabava/saznajte-kako-razliciti-tipovi-filmova-deluju-na-vas> Accessed on 11/4/2023

on the entire society⁵. Let's not forget that journalism was one of the pioneers in exposing the harmful influence of cartoons for children, especially Disney films⁶. They are full of hidden messages⁷ and inside jokes of their creators⁸ and certainly not suitable for children.

Hollywood films are a mirror of American politics⁹. It best shows the hypocrisy of their foreign policy towards other nations and countries, among which are the Serbs (in Serbia or Yugoslavia)¹⁰. Although the American government officially insists on democratic values, freedoms and 'truth'¹¹, the fact is that they market films that contradict the principles they promote at the state level. Beginning in the 1930s, these were films that: justified British colonial policies¹²; films that portrayed the Indian (Native American) population as aggressive savages^{13, 14}; films that justified the aggression against Vietnam and presented it in such an unrealistic and unnatural way that war veterans themselves objected¹⁵; justifying the aggression against Iraq and Vietnam by presenting American

⁵ Uticaj holivudskih filmova na društvo // Развој идеја. – Available at: <https://razvojideja.org.rs/uticaj-holivudskih-filmova-na-drustvo/> Accessed on 11/4/2023

⁶ 5 skrivenih poruka iz filmova i TV serija// Портал Млади. – Available at: <https://www.portallmadi.com/5-skrivenih-poruka-iz-filmova-i-tv-serija/> Accessed on 11/4/2023

⁷ Skrивене поруке у Дизнијевим цртаћима (цртани филмови)// Културни строп. – Available at: <https://www.kulturnistrop.com/skrivene-poruke-u-diznijevim-crtacima-crtani-filmovi/> Accessed on 11/4/2023

⁸ Откривене тајне “сексуалних порука” у Дизнијевим цртаћима // Б92. – Available at: https://www.b92.net/zivot/vesti.php?yuuu=2015&mm=01&dd=18&nav_id=948159 Accessed on 11/4/2023

⁹ Ко контролише производњу филмова у Холивуду / Зоран Милошевић // Наука и култура. – Available at: <https://naukaikultura.com/ko-kontrolise-proizvodnju-filmova-u-holivudu/> Accessed on 11/4/2023

¹⁰ Како су Срби постали негативци у америчким филмовима // Како су Срби постали негативци у америчким филмовима? – Available at: <https://www.intermagazin.rs/kako-su-srbi-postali-negativci-u-americkim-filmovima/?lang=cir> Accessed on 11/4/2023

¹¹ Human Rights and Democracy // The United States Government. – Available at: <https://www.state.gov/policy-issues/human-rights-and-democracy/#:~:text=Supporting%20democracy%20not%20only%20promotes,can%20advance%20its%20national%20interests>. Accessed on 11/4/2023

¹² 1930s imperial propaganda: How star-studded western films justified British colonialism // Indian Express. – Available at: <https://indianexpress.com/article/research/1930s-imperial-propaganda-how-star-studded-western-films-justified-british-colonialism-4783908/> Accessed on 11/4/2023

¹³ The Real History Behind Hostiles: Discovering deeper insights into the American-Indian Wars and U.S. policies on Native American assimilation // ProQuest. – Available at: <https://about.proquest.com/en/blog/2018/The-Real-History-Behind-Hostiles/> Accessed on 11/4/2023

¹⁴ The White Man's Indian: Stereotypes in Film and Beyond / Charalambos Vrasidas. – Available at: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED408950.pdf> Accessed on 11/4/2023

¹⁵ A Guide to The Study Of Vietnam War Films // Mark Freeman Films. – Available at: https://markfreemanfilms.sdsu.edu/film_resources/guide-to-the-study-of-vietnam-war-films/ Accessed on 11/4/2023

soldiers as heroes and liberators¹⁶; as well as films that deliberately portray Muslims as the enemies, terrorists, abusers and murderers¹⁷, etc.

At the same time, the Slavic peoples (especially the Orthodox, Russians¹⁸ and Serbs¹⁹) are presented in a negative light. Hollywood is assigning to them the characteristics that the American people possess and the crimes that the Americans committed against other peoples in their numerous wars. Typical male negative characters are criminals and murderers, abusers of women and children, war criminals, spies and psychopaths²⁰. Typical female negative characters (this is very characteristic in the representation of women of East Slavic origin!) are fraudsters, spies, strippers, prostitutes, etc.²¹

Because of the entirely unfair political propaganda that we mentioned in the film industry, the international conference “Film and Politics” is extremely important. Especially one of this content and size, organized by the Institute for Political Studies in Belgrade. Distinguishing truth from propaganda is crucial in today’s time of dizzyingly fast news, spinning of information and sanctions on one’s own opinions and attitudes. Also, sanctions on one’s patriotism and awareness of national, religious and historical affiliation. Not to mention the ‘breaking’ of language awareness, which under the influence of the American pseudo-culture happens mainly among children and young people. Therefore, the native language is damaged²², as well as the overall sense of morality.

We will also mention the issue that Asian film is insufficiently researched in the Serbian scientific space. The proceedings of this

---

¹⁶ Hollywood War Films Propaganda: Framing Iraq and Afghanistan Wars / Raghd Majed // SSRN. – Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3781041 Accessed on 11/4/2023

¹⁷ Hollywood’s anti-Arab and anti-Muslim propaganda // Middle East Monitor. – Available at: <https://www.middleeastmonitor.com/20150129-hollywoods-anti-arab-and-anti-muslim-propaganda/> Accessed on 11/4/2023

¹⁸ Russians are Hollywood’s go-to film villains — that’s unlikely to change / Shelly Tan // The Washington Post. – Available at: <https://www.washingtonpost.com/arts-entertainment/2022/04/22/russians-are-hollywoods-go-to-film-villains-thats-unlikely-change/> Accessed on 11/4/2023

¹⁹ Serbophobia... How Hollywood helps push propaganda! // Serbia through American eyes. – Available at: <https://serbiathroughamericaneyes.wordpress.com/2012/02/19/serbophobia-how-hollywood-helps-push-propaganda/> Accessed on 11/4/2023

²⁰ Hollywood stereotypes: Why are Russians the bad guys? // BBC Culture. – Available at: <https://www.bbc.com/culture/article/20141106-why-are-russians-always-bad-guys> Accessed on 11/4/2023

²¹ Види још и: Portrayal Of Russian Women In American Network News / Irina Vladlenovna Maistrenko. – Available at: <https://ttu-ir.tdl.org/server/api/core/bitstreams/c17c88fc-260b-4575-8f5d-38e0dd3646a6/content> Accessed on 11/4/2023

²² Видици једног Белоруса – Белосрбина / Иван А. Чарота. – Београд : Институт за политичке студије, 2023. – стр. 92.

conference represent the beginning of that research. Conference participants from Asia Minor, Asian Russia, China and Japan make their great contribution in this regard. We hope that cooperation in the field of Asian film research will continue even after the mentioned conference. All the more, the Institute for Political Studies also has a Center for Asian Studies²³, which is recognized as necessary and relevant in today's time.

The following pages will be devoted to a selective bibliography of scientific works. They concern political messages in films and were published on the territory of Serbia or in the Serbian language. Their number is not final, but it will certainly give the readers an insight into the previous research on the given topic.

MONOGRAPHS

1. ЂУКИЋ, Весна

Памћење као отпор забору : кратка студија политике очувања српског културног идентитета / Весна Ђукић. – Београд : Факултет драмских уметности, Институт за позориште, филм, радио и телевизију ; Нови Сад : Матица српска, 2022. – ISBN 978-86-82101-96-3 (ФДУ; брош.)

2. ДАКОВИЋ, Невена

МИЛОВАНОВИЋ, Александра

Soft power of the Balkan screens = Meka моћ екрана Балкана / editors, urednice Nevena Daković, Aleksandra Milovanović. – Belgrade : Faculty of Dramatic Arts : Institut for theatre, film, radio and television ; = Beograd : Fakultet dramskih umetnosti : Institut za pozorište, film, radio i televiziju, 2022. – ISBN 978-86-82101-99-4 (FDU; брош.)

3. БАЈИЋ, Дарја

Kulturna politika i stimulacija filmske proizvodnje u Srbiji / Darja Bajić. – Beograd : Filmski centar Srbije, 2021. – ISBN 978-86-7227-117-1.

4. КОВАЧЕВИЋ, Иван

Film, fudbal i politika : antropološka ogledi / Ivan Kovačević. – Beograd : Univerzitet, Filozofski fakultet, Odeljenje za etnologiju i antropologiju :

²³ Истраживачки центри // ИПС. – Available at: <https://ips.ac.rs/rs/%d0%b8%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b6%d0%b8%d0%b2%d0%b0%d1%87%d0%ba%d0%b8-%d1%86%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%80%d0%b8/> Accessed on 11/4/2023

Dosije studio, 2020. – ISBN 978-86-6427-148-6 (FF; karton), 978-86-6047-335-8 (DS)

5. SITUATING POPULIST POLITICS : arts & media nexus / edited by Milena Dragičević Šešić and Mirjana Nikolić. – Belgrade : Institute for Theatre, Film, Radio and Television, Faculty of Dramatic Arts : Clio, 2019. – ISBN 978-86-82101-73-4 (broš.)

6. МИХАЉАЦ, Нина
Umetnost i politike sećanja : trauma 1999. / Nina Mihaljinac. – Beograd : Institut za pozorište, film, radio i televiziju, Fakultet dramskih umetnosti : Clio, 2018. – ISBN 978-86-82101-80-2 (FDU; broš.)

7. BOOK OF ABSTRACTS / International Scientific Conference Theatre Between Politics and Policies: New Challenges, Belgrade, March 2018 ; edited by Jovana Karaulić ; [translator Marija Stojanović]. – Beograd : Faculty of Dramatic Arts, Institute for Theatre, Film, Radio and Television, 2018. – ISBN 978-86-82101-68-0 (broš.)

8. ВАСИЉЕВИЋ, Маја
Filmska muzika u SFRJ : između politike i poetike / Маја Vasiljević. – Beograd : HERAedu, 2016. – ISBN 978-86-7956-104-6 (broš.)

9. ЛЕВИ, Павле
Raspad Jugoslavije na filmu : estetika i ideologija u jugoslovenskom i postjugoslovenskom filmu / Pavle Levi ; prevele s engleskog Ana Grbić i Slobodanka Glišić. – Beograd : Biblioteka XX vek : #Knjižara #Krug, 2014. – ISBN 978-86-7562-076-1.

10. РОГАЧ МИЈАТОВИЋ, Љиљана
Културна дипломатија и идентитет Србије / Љиљана Рогач Мијатовић. – Београд : Факултет драмских уметности, Институт за позориште, филм, радио и телевизију : Clio, 2014. – ISBN 978-86-82101-52-9 (брош.)

11. ЂУКИЋ, Весна
Држава и култура : студије савремене културне политике / Весна Ђукић ; [преводилац Јелена Максимовић]. – Београд : Институт за позориште, филм, радио и телевизију : Факултет драмских уметности, 2012. – ISBN 978-86-82101-44-4 (брош.)

12. КНЕЖЕВ, Саша

Kroz objektiv Zapada: medijsko predstavljanje Srbije i politika identiteta u dobu globalizacije / napisao Saša Knežev ; [prevod sa engleskog jezika Nemanja Jakovljević]. – Šabac : Grafika “Šabac”, 2011. – ISBN 978-86-85295-41-6 (broš.)

13. ЛЕВИ, Павле

Raspad Jugoslavije na filmu : estetika i ideologija u jugoslovenskom i postjugoslovenskom filmu / Pavle Levi ; prevele s engleskog Ana Grbić i Slobodanka Glišić. – Beograd : Biblioteka XX vek : Knjižara Krug, 2009. – ISBN 978-86-7562-076-1.

14. ЛЈУБОЈЕВ, Петар

Evropski film i društveno nasilje : (svet minulog kolektivizma) / Petar Ljubojev. – Novi Sad : Matica srpska : Prometej ; Beograd : YU film danas : Prosveta, 1994. – ISBN 86-7639-164-5 (karton).

ARTICLES AND BOOK SECTIONS

1. ДАШИЋ, Дејан Р.

Савремени филм у функцији пропаганде и ревизије историје / Дејан Р. Дашић // Баштина : гласник. – ISSN 0353-9008 (Св. 57, 2022, стр. 117-130)

2. КИТАНОВИЋ, Драгана

Научна имажинација и филм : Tehnologizacija (post)apokaliptičnih želja u Vendersovom filmu Do kraja sveta / Dragana Kitanović // Filozofija medija: mediji i nauka : zbornik radova sa Međunarodne naučne konferencije Beograd, 16-18. septembar 2021. godine (Str. 97-105)

3. ПЕТРОВИЋ, Љиљана

Улога играног филма у promovisanju osećaja nacionalnog identiteta / Ljiljana Petrović // Limes plus : geopolitički časopis. – ISSN 1820-0869 (Br. 2, 2021, str. 123-151)

4. ДАКОВИЋ, Невена

МИЛОВАНОВИЋ, Александра

Мека моћ Балкана : (мека моћ тв серија: Сенке над Балканом) / Невена Даковић, Александра Миловановић // Kultura : časopis za

teoriju i sociologiju kulture i kulturnu politiku. – ISSN 0023-5164 (Бр. 173, 2021, стр. 83-95)

5. ВУКОВИЋ, Вук

Филозофија медија и рат свјетова : Књижевност, радио, филм / Вук Вуковић // Филм и књижевност : зборник радова (2020, стр. 415-430)

6. МИЛОШЕВИЋ, Милош

Produkcija i tranzicija: srpski film 1946-2015. / Miloš Milošević // Зборник радова Факултета драмских уметности. – ISSN 1450-5681 (Бр. 38, 2020, стр. 101-121)

7. ЖИВАНЧЕВИЋ, Нина

Филм и књижевност : поруке из идеолошке класичне старине: Марк – Ејзенштајн – Капитал / Нина Живанчевић // Филм и књижевност : зборник радова (2020, стр. 589-601)

8. СТИПИЋ, Давор

Антисовјетска филмска пропаганда у Југославији 1948-1952. / Давор Стипић // Tokovi istorije : časopis Instituta za noviju istoriju Srbije = Currents of history : journal of the Institute for recent history of Serbia. – ISSN 0354-6497 (Бр. 1, 2018, стр. 101-125)

9. ДОШЕН, Ана

Emperor Tomato Ketchup: Some Reflections on Carnality and Politics / Ana Došen. – AM : Art + Media : časopis za studije umetnosti i medija = journal of Art and Media Studies. - ISSN 2217-9666 (God. 7, br. 15, 2018, str. 59-66).

10. ЗВИЈЕР, Немања

Partizanski versus “postpartizanski” film – ratni film i društveni kontekst / Nemanja Zvijer // Зборник радова Факултета драмских уметности. – ISSN 1450-5681 (Бр. 32, 2017, стр. 195-209)

11. КОВАЧЕВИЋ, Леонардо

Film i politika: nemogući susret? / Leonardo Kovačević // Amateri za film : radna sveska za amaterski pristup i pokretne slike = Amateurs for Film : notebook for amateur approach and moving images (2017, Str. 7-22)

12. МИЛОВАНОВИЋ, Александра
ТУРАЈЛИЋ, Мила
Balkanski film na raskršću: evropeizacija vs. regionalizacija / Aleksandra Milovanović, Mila Turajlić // Зборник радова Факултета драмских уметности. – ISSN 1450-5681 (Br. 32, 2017, str. 119-138)
13. ВРАЊЕШ, Александар
Ратни филм за спољну употребу / Александар Врањеш // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939 (Год. 191, књ. 495, св. 1/2, јан.-феб. 2015, стр. 101-113)
14. ДАШИЋ, Дејан Р.
Кинематографија као средство креирања негативних стереотипа о Србима / Дејан Р. Дашић // Социолошки преглед. – ISSN 0085-6320 (Год. XLIX, бр. 1, јануар-март 2015, стр. 25-46).
15. ДАКОВИЋ, Невена
Saga o Beloj kući / Nevena Daković // Zbornik radova Akademije umetnosti. – ISSN 2334-8666 (br. 3, 2015, str. 9-22).
16. МАШИРЕВИЋ, Љубомир
Опадање политичке културе у Холивуду / Љубомир Маширевић // Култура. – ISSN (br. 142, 2014, str. 153-167).
17. ЈАНКОВИЋ, Александар С.
Paradigme ideološkog tabua : Prvi svetski rat i srpski film (1945 – 2010) / Aleksandar S. Janković // Зборник радова Факултета драмских уметности. – ISSN 1450-5681 (Br. 25/26, 2014, str. 201-214)
18. МАШИРЕВИЋ, Љубомир
Опадање политичке културе у Холивуду / Љубомир Маширевић // Kultura : časopis za teoriju i sociologiju kulture i kulturnu politiku. – ISSN 0023-5164 (Br. 142, 2014, str. 153-167)
19. КОВАЧЕВИЋ, Иван
РИБИЋ, Владимир
Crvena zora – finalna epizoda hladnog rata / Ivan Kovačević, Vladimir Ribić // Etnoantropološki problemi = Ethno-anthropological problems = Problèmes d'ethnologie et d'anthropologie. – ISSN 0353-1589 (God. 9, sv. 4, 2014, str. 871-883)

20. ЦРНКОВИЋ, Предраг

Жанр као спиновање на истоку и на западу : жанровски филм у праведном друштву / Предраг Црнковић // Повеља : часопис за књижевност, уметност, културу, просветна и друштвена питања. – ISSN 0352-7751 (Год. 44, бр. 1, 2014, стр. 131-151)

21. ВРАЊЕШ, Александар

Српски ратни филм у свјетлу политичке пропаганде / Александар Врањеш // Летопис Матице српске. – ISSN 0025-5939 (Год. 189, књ. 492, св. 4, окт. 2013, стр. 461-475)

22. АЈАЧИЋ, Живорад

Културни геноцид 2000-2012. : културна политика у транзицији / Живорад Ајачић // Драма : часопис за позоришну уметност, драму, културу, науку. – ISSN 1451-3609 (Бр. 40, 2013, стр. 8-14)

23. СТАНИЋ, Горан

Film i politika: Avatar kao savremeni mit / Goran Stanić. – *Komunikacija i kultura*. (vol. 4 br. 4, 2013, 188-192).

24. ДАКОВИЋ, Невена

Partizanski film : crveni vesterni / Nevena Daković // *Istorija umetnosti u Srbiji XX vek. Tom 2, Realizmi i modernizmi oko hladnog rata* (2012, Str. 331-339).

25. ZVIJER, Nemanja

Hollywood protiv Džordža W. Buša - Douglas Kellner: Cinema wars: Hollywood film and politics in the Bush-Cheney era, Oxford, Wiley-Blackwell, 2010 // *Sociologija*. – ISSN 0038-0318 (vol. 53, br. 2, 2011, str. 244-247).

26. РИСТОВИЋ, Милан

Мајка Катина међу Маркосовим партизанима или филм који није постојао / Милан Ристовић // *Годишњак за друштвену историју = Annual of Social History*. – ISSN 0354-5318 (Год. 16, св. 2, 2010, стр. 7-22).

27. КРОЊА, Ивана

Политички филм на ФЕСТ-у '10 / Ивана Кроња // *Нови филмограф : часопис за бољу кинематографију*. – ISSN 1452-3647 (Год. 5, бр. 7/8, 2009/2010, стр. 112-115).

28. **МАРКОВИЋ, Оливера**

Поглед кроз филм на бугарско-српске односе: анализа бугарског играног филма Крадљивац бресака / Оливера Марковић // Годишњак за друштвену историју = Annual of Social History. – ISSN 0354-5318 (Год. 16, св. 2, 2010, стр. 49-72).

29. **ТАДИЋ, Дарко**

Propaganda i film / Darko Tadić // CM - časopis za upravljanje komuniciranjem. – ISSN 1452-7405 (vol. 5, br. 16, 2010, str. 41-60).

30. **ЗВИЈЕР, Немања**

Рани однос Холивуда према немачком фашизму : прилог проучавању идеологизације популарне културе = Hollywood and Its Early Relation to the German Fascism : a Contribution to Studying the Ideologization of Popular Culture / Немања Звијер // Теме : часопис за друштвену теорију и праксу. – ISSN 0353-7919 (Вол. 32, бр. 3, 2008, стр. 491-508)

31. **ОГЊАНОВИЋ, Дејан**

Politika tela i estetika straha / Dejan Ognjanović // Polja : mesečnik za umetnost i kulturu. – ISSN 0032-3578 (God. 51, br. 439, maj-jun 2006, str. 35-47)

32. **РАДОЈЕВИЋ, Саша**

Država film Jug jugoistok / Saša Radojević // ТкН : часопис за теоријска истраžивања новог позоришта и уметности перформанса. – ISSN 1451-0707 (Br. 9, 2005, str. 43-45)

33. **МАРКОВИЋ, Дејан Д.**

Američki (anti)ratni film / Dejan D. Marković // Prelom : časopis Škole za istoriju i teoriju umetnosti CsUb. – ISSN 1451-1304 (Br. 6/7, 2005, str. 294-305)

34. **ЦИОНГВОН, Џо**

Korean Opera-Film Chunhyang and the Trans-Cultural Politics of the Voice / Jeongwon Joe // Музикологија : часопис Музиколошког института Српске академије наука и уметности = Musicology : journal of the Institute of Musicology of the Serbian Academy of Sciences and Arts. - ISSN 1450-9814 (Br. 5, 2005, str. 181-193)

35. ЗВИЈЕР, Немања

Holivudska industrija: povezanost filmske produkcije i političkog diskursa = Hollywood Industry: Correlation between Film Production and Political Discourse / Nemanja Zvijer // Sociologija : časopis za sociologiju, socijalnu psihologiju i socijalnu antropologiju = Sociology : journal of sociology, social psychology and social anthropology. – ISSN 0038-0318 (God. 47, no. 1, 2005, str. 45-66)

36. МИЛОРАДОВИЋ, Горан

Лица у тами : друштвени профил филмских цензора у Југославији 1945-1955. године / Горан Милорадовић // Годишњак за друштвену историју = Annual of Social History. – ISSN 0354-5318 (Год. 11, св. 2/3, 2004, стр. 101-122)

37. КЕРКЕЗ, Слободан Ђ.

Филм и други облици политичке и пропагандне активности у Србији за време окупације 1941 -1944 / Слободан Ђ. Керкез // Зборник радова Филозофског факултета = Recueil de travaux de la Faculté de philosophie = Buletin i punimeve të Fakultetit filozofik. – ISSN 0354-3293 (Бр. 34, 2003, стр. 251-261)

38. ЈОВИЧИЋ, Стеван

Филм односно покретне слике као историјски извор и сведочанства о прогону и нестајању народа и етничких скупина са Косова и Метохије у периоду 1912-1999.године / Стеван Јовичић // Баштина : гласник. – ISSN 0353-9008 (Св. 13, 2002, стр. 267-282)

39. ЈОВИЧИЋ, Стеван

Film kao istorijski izvor / Stevan Jovičić // YU film danas : jugoslovenski filmski časopis. – ISSN 0354-432X (God. 12, br. 4(53), 1999, str. 113-130)

40. КОШНИЧАР, Софија

Културне потребе и понашање становника Србије : ИИ музика и филм – главни садржаји у структури слободног времена / Софија Кошничар // Зборник Матице српске за друштвене науке. – ISSN 0352-5732 (Бр. 106/107, 1999, стр. 121-134)

41. АНТОНИЈЕВИЋ, Драгослав

Филм и традиционална култура / Драгослав Антонијевић // Гласник Етнографског музеја у Београду = Bulletin of the Ethnographic

Museum in Belgrade = Bulletin du Musée Ethnographique de Belgrade.
– ISSN 0350-0322 (Књ. 60, 1996, стр. 135-140)

42.   **ЈОВАНОВИЋ, Зоран**

Између политике и поетике : (Источноевропски филм) / Зоран Јовановић // Градина : часопис за књижевност, уметност и друштвена питања. – ISSN 0436-2616 (Год. 30, бр. 4/5, 1995, стр. 84-89)

43.   **ЂУРИЋ, Арсен**

Филм као историјски извор и могућност примене у настави историје / Арсен Ђурић // Настава историје : часопис Савеза историчара Југославије. – ISSN 0354-6454 (Год. 1, бр. 2, 1995, стр. 193-199)

44.   **НОВАКОВИЋ, Слободан**

Film kao metafora / Slobodan Novaković // JU film danas : časopis za jugoslovenski film : dvomesečnik za pitanja jugoslovenske kinematografije i filma. – ISSN 0353-3468 (God. 3, br. 3-5(14-16), 1990, str. 81-86)

45.   **ЦИМБАЛ, Јевгениј**

Perestrojka i sovjetski film / Jevgenij Cimbal ; preveo Dobrilo Aranitović // Провинција : часопис за књижевност, културу и друштвена питања. – ISSN 0350-6738 (19, 54-55, 1989, str. 107-111)

46.   **ДАМЈАНОВИЋ, Милан**

Film i ideologija / Milan Damjanović // Delo : književni mesečni časopis. – ISSN 0011-7935 (God. 27, knj.27, br. 6, 1981, str. 12-17)

47.   **КАЛАФАТОВИЋ, Богдан**

Politički film ili pitanje žanra / Bogdan Kalafatović // Delo : književni mesečni časopis. – ISSN 0011-7935 (God. 27, knj.27, br. 6, 1981, str. 81-96)

48.   **НОГЕ, Доминик**

Politička dimenzija filma / Dominik Noge ; s franc. preveo Tomislav Gavrić // Delo : književni mesečni časopis. – ISSN 0011-7935 (God. 27, knj.27, br. 6, 1981, str. 40-50)

DISSERTATIONS

1. ПЕТКОВИЋ, Огњен

Pretvaranje dokumenta u fikciju – upotreba ratnih svedočanstava u proizvodnji kratkih igranih filmova / Огњен Петковић. – Нови Сад : Универзитет у Новом Саду, Академија уметности, 2021.

2. БАЈИЋ, Дарја

Stimulativni instrumenti i strategije kulturne politike u oblasti filmske proizvodnje u Srbiji / Дарја Бајић. – Београд : Универзитет уметности у Београду, Факултет драмских уметности, 2018.

3. ГРУБАЧИЋ, Марко

Umetnost i društvo u previranju – japanska avangarda 60-ih i 70-ih godina XX veka / Марко Грубачић. – Београд : Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2014.

4. ЉУБОЈЕВ, Петар

Film i politika : sociološki aspekti umetnosti filma od radikalnih prevrata do raspada socijalističke kolektivizacije / Petar Ljubojev. – Београд : [s. n.], 1993.